

Svar på spørgsmål fra Katrine Kildgaard Nielsen (B) vedr. kassering af tøj og tekstiler

Sagsfremstilling

Katrine Kildgaard Nielsen (B) stillede den 2. maj 2024 nedenstående spørgsmål vedr. KK's kassering af tøj og tekstiler.

- 1) *Bliver arbejdstøj og tekstiler kasseret mellem udbud i Københavns Kommune?*
- 2) *Hvilke krav stiller Københavns Kommune til tekstiludbud som f.eks. genanvendte fibre og cirkulære produkter?*
- 3) *Hvornår [er] det næste udbud for arbejdsbeklædning?*
- 4) *Vil det være opdelt i kategorier eller vil det være et samlet udbud?*

Økonomiforvaltningen (ØKF) har udarbejdet nedenstående svar med input fra Teknik- og Miljøforvaltningen:

1. Bliver arbejdstøj og tekstiler kasseret mellem udbud i Københavns Kommune?

Københavns Kommune (KK) indkøber arbejdstøj og tekstiler på to forskellige aftaler som har været i udbud. Nogle typer arbejdstøj og tekstiler lejes, mens andet indkøbes og bliver kommunens ejendom. De to aftaler hedder "Vask og leje af arbejdstøj" og "indkøb af arbejdstøj". Afhængig af om der er tale om arbejdstøj og tekstiler vedrørende "Vask og leje" eller "Indkøb af arbejdstøj", behandles kasseringen af arbejdstøj og tekstiler forskelligt.

På kommunens vaske- og lejeaftaler er aftalerne blevet tildelt til en leverandør på baggrund af leverandørens samlede tilbud, der indeholder priser samt besvarelse af forskellige kvalitative parametre, herunder bl.a. håndtering af bortskaffelse af arbejdsbeklædning og tekstiler.

Når KK lejer arbejdstøj og tekstiler, bliver det overdraget til leverandøren efter kontraktudløb. Herefter er det leverandørens ansvar, hvordan arbejdstøj og tekstiler bliver behandlet evt. genanvendt.

Arbejdstøj og tekstiler der indkøbes og er KKs ejendom, kasseres kun i takt med at de bliver slidt og dermed ikke er egnet til deres oprindelige

14-05-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 9932

Dokumentnummer i F2
5450416

Sagsnummer eDoc
2024-0175309

Sagsbehandler
Frederik Thorup Hansen

formål. Beklædning, der er udleveret til medarbejdere, som ophører som ansat i KK, skal afleveres ved fratrædelsen. Det håndteres i de enkelte institutioner, hvilke beklædningsdele der kan anvendes af andre medarbejdere og hvilke der evt. skal kasseres.

2. Hvilke krav stiller Københavns Kommune til tekstiludbud som f.eks. genanvendte fibre og cirkulære produkter?

Der er ikke generelle krav om genanvendte fibre eller cirkularitet, som er obligatoriske for kommunens udbud af arbejdsbeklædning og øvrige tekstiler. Der kan dog stilles krav i det enkelte udbud. Inden et udbud påbegyndes, afdækkes det i dialog med markedet, hvilke krav til for eksempel genanvendelse og cirkularitet der aktuelt er meningsfulde at stille. Herefter tages der stilling til, hvilke krav der skal indgå i det enkelte udbud.

I udbuddet af vaske- og lejeaftalerne nævnt ovenfor er det blevet vurderet i forbindelse med tildeling af kontrakten, hvordan arbejdsbeklædning og tekstiler vil blive håndteret efter kontraktens udløb. Kriteriet indgik som en del af en samlet vurdering på pris, kvalitet, håndtering af opgaven samt miljø og bæredygtighed. Tilbudsgiverne blev dermed vurderet på, hvordan de håndterer kassering af tøj og tekstiler i en samlet vurdering i kombination med de ovenfor nævnte parametre.

Elis Danmark A/S og Textilia A/S har, i forbindelse med udbuddet af vask og leje i 2022 beskrevet, hvordan de arbejder med genanvendelse, upcycling, partnerskaber og miljørigtig bortskaffelse. Bl.a. beskriver Elis Danmark en målsætning om genanvendelse af 80 % af deres tekstiler, forskningsprojektet "ReSuit", som er et projekt på tværs af industrien om genanvendelsesteknologi og forbrugeradfærd, samt tiltag til at sikre længst mulig levetid for produkterne. Af bilag 1 fremgår en uddybende beskrivelse af tiltagene.

Øvrige bæredygtighedsinitiativer indenfor arbejdstøj og tekstiler

Det er politisk besluttet generelt at stille krav om at Oeko-Tex Standard 100 eller tilsvarende i videst muligt omfang er mindstekrav i udbud af beklædning og andre tekstiler, samt at produkter i 100 % bomuld så vidt muligt skal være Svanemærkede eller tilsvarende.

Teknik- og Miljøforvaltningen har gode erfaringer fra "ReYarn"-samarbejdet. Her blev tekstilaffald, indsamlet fra kommunens genbrugsstationer sorteret og genanvendt (mekanisk) til garner/stof/metervare.

Markedet for genanvendelse af tekstiler er endnu ikke modent, hvilket i høj grad skyldes manglende efterspørgsel efter genanvendte produkter/-fibre.

I udbuddet af indkøb af arbejdsbeklædning er der stillet krav til leverandøren af grov arbejdsbeklædning om at indgå i et innovationsprojekt med Københavns Kommune omkring reduktion af klimaaftrykket i forbindelse med indkøb af beklædning. Det endelige indhold af dette projekt er ikke fastlagt endnu.

3. Hvornår [er] det næste udbud for arbejdsbeklædning?

KK har indgået kontrakter om hhv. leje og vask af arbejdsbeklædning med Elis Danmark A/S, der udløber i august 2030, og leje og vask af overtøj med De Forenede Dampvaskerier (*nu Textilia*), der udløber i oktober 2030. De næste udbud på vaske- og lejeområdet påbegyndes i 2028 for at være klar til at erstatte de nuværende aftaler, der udløber i 2030.

KK har indgået kontrakter på indkøb af arbejdsbeklædning med Carl Ras A/S omhandlende grov arbejdsbeklædning til vagtpersonale mv. og med Orloff Erhverv A/S omhandlende idrætstøj samt let beklædning til dele af plejeområdet, køkken- og kantinepersonale mv., der begge genudbydes i 2027.

4. Vil det være opdelt i kategorier eller vil det være et samlet udbud?

KKs nuværende aftaler på leje og vask af arbejdsbeklædning og tekstiler er i dag opdelt i forskellige kontrakter og delaftaler. Området udbydes ikke samlet.

KKs nuværende aftaler på indkøb af arbejdsbeklædning er opdelt i tre delkontrakter, der retter sig mod forskellige kategorier af medarbejdere i KK, og dermed også potentielt mod forskellige leverandører.

Udbudsloven arbejder med et "opdel-eller-forklar-princip", hvorved KK bør opdele større kontrakter, så små og mellemstore virksomheder får bedre muligheder for at byde ind på offentlige udbud. Undlader KK at opdele en kontrakt i delkontrakter, skal det oplyses i udbudsmaterialet hvilke saglige årsager der ligger til grund for, at kontrakten udbydes som én samlet kontrakt.

Det forventes at ovenstående kontrakter også fremover vil blive opdelt i delkontrakter. Udover hensynet til Udbudslovens "opdel-eller-forklar-princip", kan dette også give mulighed for at anvende yderligere miljøkrav på områder, hvor det passer med markedsf forholdene. Dette er ligeledes i tråd med KK's indkøbspolitik, som har indsatsområder med fokus på at stille krav til bæredygtighed, klimaaftryk og innovation samt at sikre at små og mellemstore virksomheder kan byde ind på kommunens opgaver.

Bilag 1

Elis Danmark A/S og Textilia A/S – hvordan overdragede arbejdsbeklædning og tekstiler behandles

I Elis Danmark A/S' tilbud vedr. vask og leje i 2022, har leverandøren beskrevet hvordan, overdragede tekstiler bliver behandlet.

"c. Hvilke konkrete tiltag er der igangsat for at mindske de miljømæssige påvirkninger i forbindelse med bortskaffelsen af beklædning, herunder hvordan og i hvilket omfang håndterer og afskaffer tilbudsgiver den udtjente beklædning

Det er vores mål at have en 100% cirkulær økonomi, som er værdifuld både for vores forretning og miljøet. Vi har derfor stort fokus på at sikre, at vores tekstiler – i stedet for at ende som affald – får det længst mulige liv og kan indgå i værdikæden igen.

Derfor arbejder vi i øjeblikket og fremadrettet med, netop genanvendelse af vores tekstiler, hvilket vi ser som en af vores største udfordringer. Via vores vaske-/ lejeløsning og indkøb af kvalitetstekstiler sikrer vi lang holdbarhed og levetid af de enkelte produkter, grundet den løbende cirkulation og reparation. Vi har flere brugere per tekstil, så arbejdstøj kan overtages af andre, hvis en medarbejder skifter job.

Vi søger hele tiden nye og alternative partnerskaber. I dag giver vi så mange af vores tekstiler som muligt nyt liv via partnerskaber. Samtidig søger vi efter nye veje til at genanvende vores tekstiler i stor skala. Derfor har vi som mål, at 80 % af vores tekstiler skal genanvendes i 2023 – Hvilket er to år tidligere (2025) end påkrævet af EU-direktivet.

I det efterfølgende beskrives, hvad vi med stor succes gennem de seneste år har gjort for at genanvende vores udtjente tekstiler, og dermed påtage os et miljø- og bæredygtigt ansvar.

Upcykling af produkter

Når vi ikke længere kan holde tekstilerne i cirkulation, frasorteres de, og vi arbejder på at give dem et nyt liv. Optimalt set skal tekstilerne blive i deres egen cyklus, så en kasseret T-shirt bliver til en ny T-shirt, hvilket vi allerede i 2019 begyndte at samarbejde med vores tekstilleverandører om. Den teknologi er dog fortsat umoden. For os er det en fælles opgave, hvor vi i tæt samarbejde finder ud af, i hvilken funktion kasseret tøj skaber størst værdi i forhold til at tøjet bidrager til "zero waste".

Vi har partnerskaber med godt 30 mindre virksomheder og NGO'er, som omdanner kasserede tekstiler til nye produkter. Her kan blandt andet nævne; I Tråd Med Verden (syr tasker af kasserede arbejdstøj), PLYSSKY, Muttilove, Quala (laver nye T-shirts af kasserede T-shirts). Vi har doneret 21.000 t-shirts til dem, som primært blev brugt i det

08-05-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 9495

Dokumentnummer i F2
5409952

Sagsnummer eDoc
2024-0168422

Sagsbehandler
Jess Pedersen Lessing

offentlige, og de er nu blevet til nye zero-waste produkter), Reclaimed, Hjelt (har syet vores kasserede tekstiler om til nye flotte og bæredygtige produkter såsom shorts, skjorter, jakker og bukser) mm.

Nedenstående er eksempler på strategisk samarbejde om miljørigtig bortskaffelse af udtjente tekstiler:

Strategisk samarbejde om miljørigtig bortskaffelse

Vi har indgået et strategisk samarbejde med Lendager Group, der fremadrettet vil aftage størstedelen af vores udtjente tekstiler - svarende til 800 tons. Vores udtjente tekstiler vil i samarbejde med Lendager leve videre som bygningsisolering. Det betyder, at vi fra 2023 kan opfylde EU-parlamentet krav omkring cirkulær økonomi ift. artikel 11 i "Affaldsrammedirektivet", hvori samtlige medlemsstater skal etablere separate indsamlingssystemer for brugte tekstiler med ikrafttrædelse senest den 1. januar 2025.

Forskningsprojekt ReSuit (Recycling Technologies & Sustainable Textile Product Design)

Elis er en del af forskningsprojekt ReSuit indenfor tøjdesign, genanvendelsesteknologi og forbrugeradfærd sammen med Bestseller, Designskolen Kolding, Shell, Aarhus Universitet og Teknologisk Institut. Formålet er at få alt tekstilaffald i Danmark ind i et kredsløb, hvor det kan blive til nye tekstiler eller råvarer til andre produkter. Det vil sige, at polyesterdelen opløses, så den isoleres og dermed gøres genanvendelig til nye tekstiler. Det organiske materiale (fx bomuld) i tekstilerne skal nedbrydes under påvirkning af vand, varme og tryk. Det omdanner det organiske materiale til olieprodukter, der kan bruges til at lave nye råmaterialer, fx brændsel. Arbejdet med bæredygtighed og ansvarlighed slutter aldrig. Når mål er opnået, sætter vi nye og mere ambitiøse mål. Derfor er det vigtigt, at vi hele tiden har en rettesnor for, hvor vi skal hen. Elis er altid klar med nye initiativer og vil gerne udvise stor fleksibilitet omkring hvad der kommer til at ske med sortimentet omfattet af nærværende udbud.

Certificeringer og miljømærkninger på tilbudte produkter

Som dokumentation for at de tilbudte produkter er miljømærket og certificeret henvises til bilag 3 - Designoplæg - Delkontrakt 1, hvoraf det fremgår hvilken mærkning det respektive produkt har."

I Textilias tilbud vedr. vask og leje i 2022 har leverandøren beskrevet, hvordan overdragede tekstiler bliver behandlet.

Cirkulær forretningsmodel med genanvendelse i stor skala frem for [bortskaffelse](#) mindsker de miljømæssige påvirkninger

<p>Med DFD Upcy har vi taget grundigt fat i den grønne omstilling</p> <p>Masser af vand, kemikalier og maskinkraft. Tøj- og tekstilindustrien koster dyrt i klimaregnskabet. Tøj og tekstilindustrien står for næsten 10% af verdens samlede CO₂-udledning – kun overgået af olieindustrien. Vejen frem hedder cirkulær økonomi. For hvorfor kassere kvalitetstekstiler, når de kan få et nyt og langt liv?</p> <p>DFD's konkrete tiltag</p> <p>Genanvendelse: Målet er, at vi inden 2025 vil genanvende 100% af vores kunders kasserede tekstiler.</p>	
<p>Hovedindsats: Genanvendelse i storskala</p>	<p>1 tons tekstiler om dagen. Så meget kasserer vi i dag fra DFDs vaskerier.</p> <p>I en 6000 kvadratmeter stor lagerhal vest for København indsamles samtlige DFD's kasserede artikler i store kasser række på række. Fire gange fem meter er de, og hver af dem bugner med kasserede tekstiler fra danske restauranter, hoteller, hospitaler og industrien. Men her er ikke tale om tekstilernes kirkegård. Faktisk tværtimod.</p> <p>DFD upcy Gennem DFD Upcy konceptet mindsker vi i stor skala de miljømæssige påvirkninger ved at indsamle, sortere og genanvende kasserede og udtjente tekstiler fra alle vores vaskerier. Vi sætter fokus på optimal udnyttelse af de ressourcer, vi allerede har tilgængelige ved at forlænge levetiden på dem. Konceptet er også en løftestang for kunderne og hjælper i arbejdet med at konkretisere bæredygtighedsplaner og -strategier.</p> <p>Essensen i DFD Upcy er at se på, hvordan vi kan forlænge levetiden på vores tekstiler, bl.a. ved at erstatte konventionelle artikler med upcyclede artikler lavet af udgåede, udtjente og kasserede kvalitetstekstiler, der igen kan indgå i en vaske- og lejeløsning til kunderne. Hvor en dug fra en restaurant eksempelvis tidligere blev kasseret på grund af en rødvinplet, klipper vi i dag rundt om pletten og syr stoffet om til en klassisk skjorte, et lækkert forklæde eller noget helt tredje.</p>
<p>Hovedindsats: Udvikling af nye artikler i tæt samarbejde med vores kunder</p>	<p>Forventningerne til DFD Upcy er store, og konceptet sker i tæt partnerskab med kunderne. Udviklingen af nye artikler produceret af kasserede tekstiler og efterspørgslen efter disse er stærkt stigende. Følgende er eksempler på idéer udklækket hos DFD Upcy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaskbare flergangsmundbind som et svar på den globale mangel på værnemidler, som ramte os i coronapandemiens start. • Dynejakkerne – lavet af kasserede dyner – blev produceret som et værn mod kulde til covid-19-testpersonalet i de delvist udendørs testcentre. • Håndfrotté, som kan anvendes til hygiejnisk og skånsom håndaf tørring, er produceret af udgåede eller kasserede håndklæder fra blandt andet hoteller og kontorer. • Nyfortolkning af patienttøj produceret af kasseret sengetøj. Artikler som vi håber, kan gøre det en lille smule mere komfortabelt af være indlagt. • Overtræskittel til plejesektoren syet af lagner og inkontinensstykker. Erstatte plastik